

УДК 338.439

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ

Будянський В.О. здобувач ВО, Романащенко О.А. доцент

Державний біотехнологічний університет

Анотація. У роботі доведено, що одним із основних видів економічної діяльності агропромислового комплексу України є сільське господарство. Від рослинництва безпосередньо залежить стан всього агропромислового комплексу та продовольчої безпеки держави.

Розвиток рослинництва кожної країни залежить від рівня технологічного розвитку сільського господарства та наявних природних ресурсів, зокрема, площі сільськогосподарських угідь. Якщо перший фактор за своєю економічною суттю є інтенсивним й обмежується лише наявним обсягом капітальних, людських й інвестиційних ресурсів, то другий – майже не змінюється в часі [1].

Інтенсивний характер розвитку передбачає використання сучасного сільськогосподарського обладнання, систем зрошування, дотримання графіку чергування культур у сівозміні, використання науково обґрунтованих обсягів органічних та мінеральних добрив й пестицидів. Всі ці фактори безпосередньо впливають на середній рівень урожайності й здатні забезпечувати перманентне зростання в галузі. Оскільки, за рахунок природних ресурсів, продукція сільського господарства є однією з найбільших конкурентних переваг України на міжнародних ринках, наукова проблема з оцінки потенціалу розвитку рослинництва є вкрай актуальною та своєчасною, зважаючи на всеосяжну зону вільної торгівлі з країнами Європейського Союзу [1].

В аграрному виробництві України рослинництво є однією з головних галузей, на яку і супутню їй галузь кормовиробництво припадає близько 93 % орних земель країни, до 30 % з яких відведено під кормові культури. У рослинництві 40-50 % становить побічна продукція – солома хлібів, стебла кукурудзи й сорго, жом, патока та інші, які через кормовиробництво використовуються у тваринництві. Тому гармонійне поєднання рослинництва, тваринництва і кормовиробництва – необхідна умова успішного функціонування всього аграрного комплексу країни [2].

Важливою особливістю рослинництва є сезонність цієї галузі – польові культури здатні рости і давати врожай тільки у безморозний період. Ґрунтово-кліматичні умови України досить різноманітні по зонах через неоднакові ґрунтові покриви, кількість опадів і тепла, тривалість вегетаційного періоду, умови перезимівлі, що свідчить про необхідність враховувати екологічні та біологічні особливості сільськогосподарських культур при їх розміщенні в системі землекористування. Наприклад, тривалість безморозного періоду в Україні, залежно від зони, коливається від 130-140 до 180-190 днів, а в Західній Європі ці коливання становлять 190–240 днів; сума активних температур в Україні становить 2000-4000°C, а в Європі – 2500-6500°C; опадів відповідно – 320-600 і 900-1000 мм. Розрахунки показують, що для забезпечення стабільної

врожайності зернових на рівні 60-80 ц/га на всій площі в Україні потрібно принаймні 600-700 мм опадів. У середньому ж їх випадає дві третини від необхідної кількості, а стосовно Європи – в кращому разі половина. У зв'язку з цим площа ріллі в Україні, де можна вирощувати сталі врожаї, не перевищує 20 % загальної, тоді як у Європі – 70-80 %.

В Україні вирощують три основні групи сільськогосподарських культур – зернові, технічні та кормові. Незначні площі займають ефіроолійні та лікарські культури. Серед зернових і зернобобових головними є пшениця, ячмінь, кукурудза, овес, жито, просо, гречка, горох, менші або незначні площі займають сорго, соя, чина, нут, квасоля, сочевиця та деякі ін. З технічних культур більше вирощують цукрові буряки і соняшник, менше – льон, коноплі, ріпак, тютюн і махорку.

Найбільша за кількістю рослин є група кормових культур. Це багаторічні й однорічні трави, кукурудза, сорго, капустаїні, корене- та бульбоплоди, баштанні й деякі ін. Ці основні групи польових культур вирощують в усіх зонах, проте співвідношення площ їх посіву неоднакове.

З метою повного забезпечення харчової промисловості сировиною розширюватимуться посівні площі цінних твердих сортів пшениці.

Розвиток зернового виробництва забезпечуватиметься шляхом:

– використання досягнень генетики і біотехнології, селекції і насінництва та впровадження нових сортів і гібридів рослин, що характеризуються підвищеною посухо- та холодостійкістю, стійкістю до хвороб і шкідників, вищою потенційною врожайністю. Передбачається щороку заготовляти насіння зернових культур у державний насінневий страховий фонд у розмірі 5% загальної потреби та зберегти систему виплати часткової компенсації за придбання насіння еліти і батьківських форм за рахунок коштів бюджету;

– розширення застосування інтенсивних технологій вирощування озимої пшениці на площі 5 млн га;

– здійснення заходів для інтенсифікації виробництва зерна, доведення обсягів внесення мінеральних добрив до 1 млн т діючої речовини.

Список використаних джерел

1. Чуб А. В Оцінка потенціалу розвитку рослинництва у сільському господарстві України. Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. 2021. Т.3. №2. С.110-117.

2. Романащенко О.А. Аналіз технологій внесення твердих органічних добрив в Харківській області. Вісник ХНТУСГ. Вип.156. Харків.2015. С.221-226.